

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2015 02 24
COM(2014) 720 final

2014/0342 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo panaikinamas Tarybos sprendimas 77/706/EEB dėl Bendrijos užduoties sumažinti pirminių energijos šaltinių vartojimą nustatymo iškilus žalios naftos ir naftos produktų tiekimo sunkumams ir Komisijos sprendimas 79/639/EEB, nustatantis išsamias Tarybos sprendimo 77/706/EEB taikymo taisykles

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Pagal Tarybos sprendimą 77/706/EEB Komisija gali nustatyti užduotį – iki 10 % sumažinti naftos produktų vartojimą, jeigu nutraukiamas naftos tiekimas; siekdamos atitinkamai sumažinti vartojimą, valstybės narės turi imtis visų deramų priemonių. Šiuo sprendimu ir Komisijos sprendimu 79/639/EEB nustatomos sudėtingos taisyklės, taikomos siekiant sumažinti naftos vartojimą, jeigu nutraukiamas jos tiekimas. Šios taisyklės niekada nebuvo taikomos praktiškai. Visų pirma Komisija niekada nėra nustačiusi Bendrijos užduoties sumažinti naftos produktų vartojimą.

Šis teisės aktas iš esmės atitiko 1974 m. Tarptautinę energetikos programą – Tarptautinės energetikos agentūros (TEA) steigiamąją sutartį, – pagal kurią reikalaujama, kad TEA šalys narės turi taikyti paklausos apribojimo priemones, kurių pakaktų apriboti suvartojimą atitinkamai 7 % arba 10 %, jeigu šios grupės šalims naftos tiekimas sumažėtų ne mažiau kaip 7 % arba 12 %.

Apskritai naftos tiekimo nutraukimo problemą galima spręsti didinant pasiūlą (naudojant atsargas arba didinant vietos gavybą) arba sumažinant paklausą (paklausos apribojimo priemonėmis arba naudojant kitokį kurą). Per daugelį metų padidėjo privalomųjų atsargų svarba – tokių atsargų naudojimas dabar iš esmės laikomas (taip pat TEA) pagrindine reagavimo į ekstremalią padėtį priemone. Jeigu naftos tiekimas nutrūksta, naudojant privalomasias naftos atsargas, trūkstamus kiekius galima kompensuoti greitai ir nesutrikdant ES ekonominės veiklos bei jos piliečių gyvenimo. Be to, privalomosios naftos atsargos dažnai yra finansuojamos vartotojų mokamo mokesčio lėšomis, todėl vartotojai pagrįstai tikisi, kad nutrūkus tiekimui bus naudojamos atsargos, o ne ribojamas vartojimas.

Susijusi Naftos atsargų direktyva¹ buvo persvarstyta 2009 m. ir taikoma nuo 2013 m. Joje nustatyta tvirtesnė privalomųjų atsargų sistema, kuria užtikrinamas tokių atsargų turėjimas, taip pat joje nurodytos tokių atsargų naudojimo procedūros. Šioje direktyvoje taip pat reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų procedūras, kuriomis siekiama „atsižvelgiant į numatomus sutrikimus nustatyti bendrus ar specialius suvartojimo apribojimus, *inter alia*, prioriteto tvarka naftos produktus paskirstant tam tikroms vartotojų grupėms“ (20 straipsnio 1 dalis). Ši direktyva – svarbi priemonė, kurią taikant galima siekti bendrojo energetikos politikos tikslo – tiekimo saugumo. Priėmus persvarstytą Naftos atsargų direktyvą ir jai įsigaliojus, būtų tikslinga išspręsti nereikalingų sutampančių taisyklių, nustatytų Tarybos sprendime 77/706/EEB, panaikinimo klausimą.

Todėl Komisija siūlo, kad Taryba panaikintų Tarybos sprendimą 77/706/EEB ir tuo pat metu Komisijos sprendimą 79/639/EEB.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

2014 m. sausio 23 d. vykusiamе posėdyje buvo pasitarta su Naftos ir naftos produktų koordinavimo grupe dėl Tarybos sprendimo panaikinimo tikslingumo. Valstybės narės pritarė iniciatyvai panaikinti Tarybos sprendimą ir Komisijos sprendimą, kuriuo jis įgyvendinamas: šie sprendimai buvo priimti tuomet, kai privalomųjų atsargų svarba nebuvo tokia didelė.

¹ 2009 m. rugsėjo 14 d. Tarybos direktyva 2009/119/EB, kuria valstybės narės įpareigojamos išlaikyti privalomasias žalios naftos ir (arba) naftos produktų atsargas (OL L 265, 2009 10 9, p. 9–23).

Persvarstytos Naftos atsargų direktyvos (Tarybos direktyva 2009/119/EB) poveikio vertinime² buvo nagrinėjamos alternatyvios reagavimo į ekstremalią padėtį priemonės (paklausos apribojimas, kuro rūšių keitimas ir gavybos didinimas) ir nurodyti jų trūkumai. Visų pirma paklausos apribojimo priemonėms turi pritarti visuomenė, bet sulaukti jos pritarimo kartais gali būti sunku, o dėl paklausos apribojimo gali būti sutrikdyta verslo bei pramonės veikla ir iškilti kliūčių piliečių judumui.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

Šis pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 122 straipsnio 1 dalimi (ankstesnio EB sutarties 100 straipsnio 1 dalimi, prieš tai – ankstesnio EEB sutarties 103 straipsnio 4 dalimi, kuria buvo pagrįstas Tarybos sprendimas 77/706/EEB).

Todėl panaikinus pirmiau minėtą sprendimą, Komisijos sprendimas 79/639/EEB, nustatantis išsamias Tarybos sprendimo 77/706/EEB taikymo taisykles, praras teisinį pagrindą ir jo nebus galima taikyti. Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, Komisijos sprendimas 79/639/EEB taip pat turėtų būti panaikintas. Tai padaryti gali Taryba, Komisijai pasiūlius.

² SEC(2008) 2858

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo panaikinamas Tarybos sprendimas 77/706/EEB dėl Bendrijos užduoties sumažinti pirminių energijos šaltinių vartojimą nustatymo iškilus žalios naftos ir naftos produktų tiekimo sunkumams ir Komisijos sprendimas 79/639/EEB, nustatantis išsamias Tarybos sprendimo 77/706/EEB taikymo taisykles

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 122 straipsnio 1 dalį,
atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 1977 m. lapkričio 7 d. Sprendimu 77/706/EEB³ Taryba nusprendė nustatyti mechanizmą, kurį taikant nustatoma Bendrijos užduotis sumažinti pirminių energijos šaltinių vartojimą iškilus žalios naftos ir naftos produktų tiekimo sunkumams;
- (2) 1979 m. birželio 15 d. Komisija Sprendimu 79/639/EEB⁴ nustatė išsamias Tarybos sprendimo 77/706/EEB taikymo taisykles;
- (3) sprendimuose 77/706/EEB ir 79/639/EEB nustatytos sudėtingos procedūros, susijusios su didele valstybių narių ir Komisijos administracine našta, įskaitant įvairias ataskaitų teikimo prievoles. Šios procedūros nebuvo taikomos praktiškai;
- (4) nutrūkus naftos tiekimui, privalomosiomis atsargomis galima greitai, efektyviai ir nesutrikdant ekonominės veiklos bei judumo kompensuoti trūkstamus kiekius. Taigi privalomosios atsargos dabar laikomos pagrindine reagavimo priemone sprendžiant naftos tiekimo nutraukimo problemą;
- (5) be to, Tarybos direktyvoje 2009/119/EB nustatyta tvirtesnė privalomųjų atsargų sistema, kuria užtikrinamas tokių atsargų turėjimas ir fizinė prieiga prie jų, taip pat joje nustatytos tokių atsargų naudojimo procedūros;
- (6) Direktyvoje 2009/119/EB⁵ taip pat reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų procedūras, kuriomis būtų nustatyti bendri ir specialūs vartojimo apribojimai, *inter alia*, prioriteto tvarka naftos produktus paskirstant tam tikroms vartotojų grupėms;
- (7) pagal Komisijos reglamentavimo kokybės ir rezultatų programą Sąjungos teisės aktai yra sistemingai peržiūrimi, kad būtų nustatytos supaprastinimo ir reglamentavimo naštos mažinimo galimybės;

³ 1977 m. lapkričio 7 d. Tarybos sprendimas 77/706/EEB dėl Bendrijos užduoties sumažinti pirminių energijos šaltinių vartojimą nustatymo iškilus žalios naftos ir naftos produktų tiekimo sunkumams (OL L 292, 1977 11 16, p. 9).

⁴ 1979 m. birželio 15 d. Komisijos sprendimas 79/639/EEB, nustatantis išsamias Tarybos sprendimo 77/706/EEB taikymo taisykles (OL L 183, 1979 7 19, p. 1).

⁵ 2009 m. rugsėjo 14 d. Tarybos direktyva 2009/119/EB, kuria valstybės narės įpareigojamos išlaikyti privalomasias žalios naftos ir (arba) naftos produktų atsargas (OL L 265, 2009 10 9, p. 9).

(8) todėl, panaikinus Sprendimą 77/706/EEB, Komisijos sprendimas 79/639/EEB, nustatantis išsamias Tarybos sprendimo 77/706/EEB taikymo taisykles, taps nebeaktualus, taigi jį taip pat reikėtų panaikinti,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Sprendimai 77/706/EEB ir 79/639/EEB panaikinami.

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*